

Barnkonsekvensanalys

Detaljplan dp 1935 Bjurhovda 17

2023-02-27

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Syfte och mål	3
Metod	5
Inventering	6
Utveckling, lek och rörelse	6
Sammanhållen stad och mobilitet	7
Hälsa och säkerhet	8
Medskick och målkonflikter	9
Konsekvensanalys.....	10
Utveckling, lek och rörelse	10
Sammanhållen stad och mobilitet	10
Hälsa och säkerhet	10
Slutsatser – prövning av barnets bästa.....	11
Referenser	11

Inledning

Bakgrund

Planområdet är lokaliserat i Bjurhovda, knappt 4 kilometer nordöst om Västerås centrum. Planområdet omfattar fastigheten Bjurhovda 17 och en del av Bjurhovda 3. Där har det tidigare stått en centrumbyggnad, men den revs efter en brand som förstörde byggnaden. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostäder och centrum. Detaljplanen ska även anpassa området för lokalgata så att den stämmer med befintlig användning.

Planområde markerat med röd streckad linje.

Området Södra Bjurhovda består av flerbostadshus som framförallt är byggda mellan 1965 och 1975. Ungefär 90% av bostäderna är bostadsrätter.

Syfte och mål

Syftet med barnkonsekvensanalysen är att ta fram ett underlag för utformning av detaljplanen utifrån barnets bästa. Syftet är också att beskriva och utvärdera konsekvenserna av detaljplaneförslaget för de barn som berörs. Målet är att säkerställa välgrundade beslut med välgrundade avvägningar mellan barnets bästa och andra förutsättningar och intressen. Artiklarna 2, 3, 6, 12, och 31 i

barnkonventionen är vägledande för barnkonsekvensanalysens metod och innehåll.

2 ALLA BARN SKA HA SAMMA RÄTTIGHETER

Alla barn ska ha tillgång till goda livsmiljöer, oavsett var de bor och går i förskola eller skola. Alla barn ska också ha jämlika förutsättningar att dela med sig av sina erfarenheter och uttrycka sina synpunkter.

3 BARNETS BÄSTA SKA BEDÖMAS OCH VÄGAS MOT ANDRA INTRESSEN

Barnkonventionens rättigheter, relevant forskning, och kunskap om det berörda området ska ligga till grund för en bedömning av hur området utformas och används på bästa sätt för barn. Andra intressen ska identifieras och vägas mot barnets bästa.

6 ALLA BARN HAR RÄTT TILL LIV OCH UTVECKLING

Den fysiska miljön kan bidra till barns liv och utveckling genom att säkerställa att förskolor och skolor får det utrymme som behövs för att skapa goda lärmiljöer, samt att det finns miljöer som är säkra och tillgängliga så att barn kan använda dem självständigt.

31 ALLA BARN HAR RÄTT TILL LEK, VILA OCH FRITID

Detaljplanen bör säkerställa att det finns utrymme för miljöer där barn kan spendera sin fritid, både miljöer där de kan stimuleras till lek och miljöer där de kan finna vila. Det kan exempelvis vara bostadsgårdar, grönområden, lekplatser och sportplatser.

12 ALLA BARN HAR RÄTT ATT KOMMA TILL TALS

Alla barn har rätt att komma till tals genom att lämna synpunkter under samråd och granskning, samt genom deltagande i de dialoger som anordnas under framtagandet av en detaljplan. Detta innebär att information och kommunikationskanaler kan behöva anpassas för att barn ska kunna ta del av informationen och göra sina röster hörda.

Metod

Barnkonsekvensanalysen består av två delar. Den första delen är en inventering av nuläget i området. Inventeringen har tagits fram efter planuppdrag, men innan detaljplaneförslaget togs fram. I den andra delen görs en konsekvensanalys av detaljplaneförslaget. Konsekvensanalysen gjordes av samrådsförslaget inför beslut om samråd.

Barnkonsekvensanalysen grundar sig i beskrivande statistik och en platsanalys för området.

Avgränsning

Barnkonsekvensanalysen avgränsas geografiskt till detaljplaneområdet och kvarteren som ligger närmast detaljplaneområdet. Fokus ligger på hur området används och hur detaljplaneförslaget kan påverka de barn som vistas i området. De barn som kan vara berörda av planförslaget är framför allt de barn som kommer bo i de nya bostäderna. Planförslaget kan också ha viss påverkan på de barn som bor i närheten, samt de barn som går i skola och förskola i närheten.

Barnkonsekvensanalysen avgränsas till tre teman: *"Utveckling, lek och rörelse"*, *"Sammanhållen stad och mobilitet"*, och *"Hälsa och säkerhet"*. Dessa har identifierats som teman där en detaljplan kan påverka barns livsmiljöer utifrån de artiklar som är vägledande för barnkonsekvensanalysen.

Barnkonsekvensanalysen berör endast konsekvenserna av att detaljplanen genomförs. Konsekvenser av andra förvaltningars eller enheters beslut kommer inte att tas upp i denna barnkonsekvensanalys, då de inte är en direkt följd av detaljplanen.

Inventering

I inventeringen görs en genomgång av vad som utmärker området och hur området används idag. Inventeringen ska bidra med kunskap om vad i området som bidrar till, och vad som eventuellt motverkar, en god livsmiljö för barn. Denna kunskap ligger sedan till grund för avvägningar i utformningen av detaljplaneförslaget.

Utveckling, lek och rörelse

Genom att en detaljplan skapar förutsättningar för goda lärmiljöer som stärker barnens utveckling kan den bidra till att uppfylla artikel 6 i barnkonventionen. För barns utveckling och välmående är det också viktigt att uppfylla artikel 31 som anger att alla barn har rätt till lek, vila och fritid. För att uppnå detta krävs ett samspel av olika miljöer, som exempelvis bostäder, förskolor, skolor, gårdar, parker och grönområden. För att detaljplanen ska bidra till detta är det viktigt att den säkerställer att det finns plats för olika aktiviteter.

Bostadshusen i Bjurhovda är formerade i två lager, där det yttre lagret har begränsad tillgång till gårdsyta, medan det inre lagret har tillgång till stora bostadsgårdar. Var femte hushåll i Södra Bjurhovda är trångbodda.

Barn i Bjurhovda har i genomsnitt drygt 360 meter till närmaste kommunala förskola och drygt 520 meter till närmaste kommunala skola för elever från förskoleklass till klass fem. Från planområdet är det ungefär 200 meter till närmaste förskola (Soltorpets förskola) och skola (Bjurhovdaskolan). För äldre grundskoleelever ligger närmaste skola i Skiljebo, en dryg kilometer från planområdet.

Bjurhovdaskolan och Bjurhovdasmuckets förskola har gårdar som uppfyller Västerås stads riktlinjer. Förskolan ligger i direkt anslutning stora grönytor och en lekplats. Skolan ligger cirka 350 meter från grönområden för lek och aktivitet.

I Södra Bjurhovda är det 65% av hushållen som har mindre än 300 meter till närmaste park. För planområdet är tillgången bättre. Inom 300 meter norr och öster om planområdet finns natur och parkmark av varierad karaktär med inslag av ytor för olika aktiviteter. Det finns bland annat fotbollsplan, basketkorg, skateboardhinder och lekplats. Strax öster om planområdet finns även en byggnad som används som fritidsgård.

Grönområdet kopplar vidare till Bjurhovdaskogen drygt 300 meter norr om planområdet. Skogen är stor och sträcker sig i nordsydlig riktning. I den södra delen finns ett elbelyst motionsspår på 2,5 kilometer. Terrängen är ganska flack vilket gör det lätt att gå i skogen.

Sammanfattningsvis finns det en god variation av platser för lek och rekreation för barn. Vissa barn i Bjurhovda har längre avstånd till park och grönområden än vad som är lämpligt. För planområdet finns dock sådant inom rimligt avstånd.

Sammanhållen stad och mobilitet

Goda förutsättningar för barns självständiga mobilitet är av stor vikt för barnets utveckling (artikel 6) och barnets möjlighet till en aktiv fritid. En sammanhållen stad ökar barnets möjlighet att röra sig och vistas i olika delar av staden.

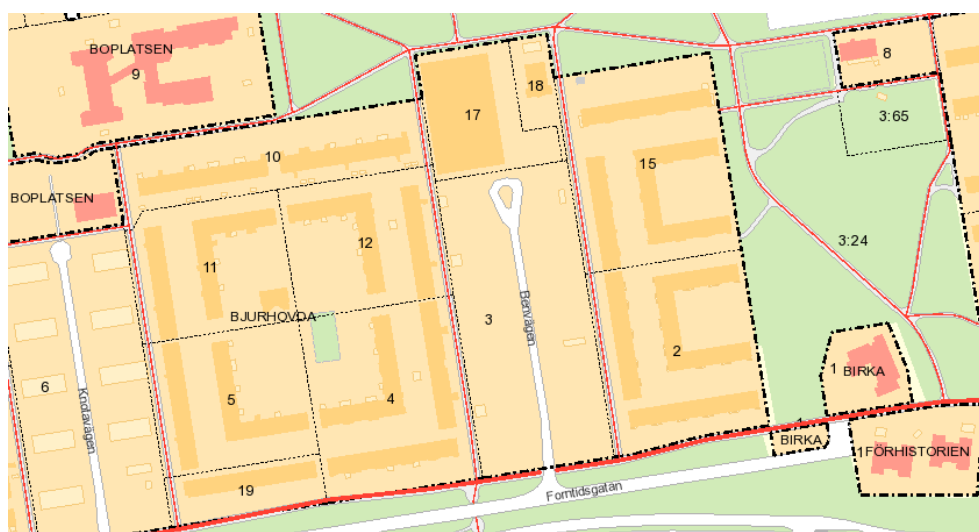
Tillgången till kollektivtrafik är ganska dålig. Stadslinje 1 har hållplatser längs Bjurhovdagatan. För att nå närmaste hållplats från planområdet behöver man gå igenom upp till två gångtunnlar. Dessa gångtunnlar behöver också passeras för att komma till Brandthovda som ligger söder om Bjurhovda. Gångtunnlar upplevs ofta som otrygga platser (Boverket, 2010). När en väg uppfattas som socialt otrygg kan barn istället välja en annan väg, trots att den kan vara mindre trafiksäker (Berglund & Nordin, 2010). Det innebär en risk att barn istället springer över bilvägen, eller väljer att inte röra sig åt det hållet i staden.

Bjurhovda är byggt med en hög grad av trafikseparering. Inom stadsdelen är hastigheten för bilar begränsad till 40 km/h. På Bjurhovdagatan som går söder om Bjurhovda är tillåten hastighet 60 km/h på Bjurhovdagatan.

För gång- och cykel är tillgången god i öst-västlig riktning med trafikseparerat huvudcykelstråk längs Forntidsgatan. På grund av trafiksepareringen har den dock flera backar som påverkar tillgängligheten där gång- och cykelbanan passerar under bilvägar. Cykelnätet i övrigt är smalare men väl utbyggt. Den stora parkeringsytan på fastigheten Bjurhovda 3 utgör en barriär i stadsdelen, framför allt för barn som är extra utsatta på en sådan yta.

Kopplingen till Västerås centrum är god för äldre barn som orkar cykla drygt fyra kilometer. För dem som inte orkar gå eller cykla så långt är kopplingarna till andra områden begränsad då kopplingspunkterna är placerade på ganska stort avstånd från varandra.

Att gång- och cykelvägar är trafikseparerade gör dem säkra för barn att använda. Lutningarna i vissa delar av nätet kan försvåra främst för yngre barn och barn med funktionsnedsättningar. Kvarterens storlek gör också att det blir ganska långt att gå för att nå olika målpunkter, till exempel busshållplats, skola och lekplats.

Gång- och cykelvägar markerade med rött.

Den naturliga övervakningen är god för gång- och cykelvägarna som går parallellt med Benvägen längs parkeringen. Överblickbarheten är också god, med undantag för några platser. Övrigt nät ligger utanför bebyggelsen där den naturliga övervakningen är begränsad.

Många av de funktioner som används av barn, som förskola, skola och parkområden ligger placerade mellan Norra och Södra Bjurhovda. De binder samman stadsdelen och gör att barn från de olika delarna av Bjurhovda kan mötas.

Hälsa och säkerhet

Barns hälsa är extra känsliga för påverkan från buller, föroreningar och klimat. För att barn ska kunna leva och utvecklas (artikel 6) är en viktig förutsättning att de miljöer som barn vistas i inte utsätter dem för hälsorisker. Det är också viktigt att miljöerna möjliggör fysisk aktivitet för att barnen ska kunna ha en god hälsa.

För barn i Bjurhovda är förutsättningarna ganska bra för att ha en aktiv fritid utomhus. Tack vare att det finns ganska många träd vid platser där barn kan vistas minskar risken för en ohälsosam exponering för solljus.

Området är inte bullerutsatt och det finns inga kända problem med luftföroreningar eller markföroreningar. Den självskattade hälsan för barn i årskurs 9 är bättre i Malmaberg-Bjurhovda än medelvärdet för Västerås.

Medskick och målkonflikter

Södra Bjurhovda har en hög andel trångbodda hushåll. Detta medför att miljöer utanför hemmet som kan användas för exempelvis lek, rekreation och läsläsning blir ännu viktigare. Exempel på sådana platser är bostadsgårdar, parker, idrottsplatser, föreningslokaler och bibliotek. Det är därför mycket viktigt att bostadsgården för de nya bostäderna blir tillräckligt stor och får en genomtänkt utformning för att ge plats för barn. Övriga funktioner är svåra att göra plats för i denna detaljplan, men om det går att tillföra platser som kan användas av barn som bor i området är det positivt.

Konsekvensanalys

I konsekvensanalysen görs en genomgång av hur detaljplaneförslaget påverkar barns livsmiljö utifrån de teman som undersöktes i inventeringen.

Utveckling, lek och rörelse

Planområdets närhet till förskola, skola och grönområden skapar goda förutsättningar för utveckling, lek och rörelse för barnen som flyttar in i de nya bostäderna. Detaljplanen säkerställer även att det skapas en gårdsyta som kan användas för lek och samvaro.

Bjurhovda 17 har varit utformad som en gräsyta med picknickbord sedan sommaren 2022. Innan dess var det en centrumbyggnad på platsen där fritidsgården höll till under en tid. Denna har nu flyttat till en annan lokal i området. Att detaljplanen möjliggör för bostäder och centrum bör inte medföra någon negativ påverkan för barns möjlighet till lek och rörelse.

Sammanhållen stad och mobilitet

Planförslaget möjliggör för nya bostäder vilket kan bidra till ökad trygghet genom att de skapar naturlig övervakning mot omgivande gång- och cykelvägar. För små barn finns viktiga funktioner inom lagom avstånd och är sammanlänkade med gång- och cykelvägar från planområdet. Äldre barn har möjlighet att nå relevanta målpunkter genom ett väl sammankopplat gång- och cykelnät och buss. Parkeringen på Bjurhovda 3 kan dock innebära en säkerhetsrisk för barn.

Hälsa och säkerhet

Planområdet är inte bullerutsatt. Nya bostäder väntas innebära en ökning av trafiken på Benvägen till Bjurhovda 17. Benvägen och parkeringsytan runt Benvägen är dock redan idag ianspråktagen för trafik, och därför inte lämplig för barn att vistas på. Trafikökningen förväntas inte medföra en bullerökning som skulle kunna vara skadlig.

Slutsatser – prövning av barnets bästa

Utifrån konsekvensanalysen bedöms hur barnets rättigheter har beaktats, samt om andra intressen har vägt tyngre för utformningen av detaljplanen (artikel 3).

Detaljplanen har utformats för att säkerställa en tillräcklig gårdsyta för de barn som flyttar in i nya bostäder på Bjurhovda 17. Planområdets läge ger också barn möjlighet att utforska närområdet självständigt, och barn upp till ungefär 12 år har möjlighet att gå eller cykla till skolan utan att behöva korsa några bilvägar.

Detaljplanen bedöms ha mycket liten påverkan på livsmiljön för barn som bor och vistas på Bjurhovda.

I närområdet är de största riskerna kopplade till trafik på Benvägen fät nya bostäder kan väntas leda till en trafikökning, samt parkeringen på Bjurhovda 3. En mer uppbruten struktur där nya funktioner introduceras på fastigheten, samt sänkt hastighetsgräns skulle bidra positivt till barns livsmiljö i området. Detta kan dock inte påverkas i planförslaget.

Referenser

Berglund, U., & Nordin, K. (2010). Guide till barnkartor i GIS – ett verktyg för barns inflytande i stads och trafikplanering. Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet.

Boverket (2010). Plats för trygghet – Inspiration för stadsutveckling.
https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/plats_for_trygghet.pdf

Boverket (2018). Friyta för lek och utevistelse för förskolor och skolor.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/krav-pa-tomter/friyta-for-lek-och-utevistelse-for-forskolor-och-skolor/> Hämtad 2023-02-27.